

4. PROGRAMMAVERANTWOORDING BRANDWEER

4.1. Algemeen

Het virus heeft voor het tweede jaar op rij grote impact op onze organisatie gehad. Een reguliere taak als evenementenadviesing lag volledig stil en voorlichting over brandveiligheid ging slechts beperkt door vanwege bezoekrestricties op bijvoorbeeld zorglocaties. Ook kon opleiden en oefenen vaak niet in fysieke vorm. Lagere organisatorische kosten en uitgekeerde vrijwilligersvergoedingen hebben daardoor financieel tot een positief saldo van circa €XXXX geleid. De in 2020 opgelopen achterstand op het oefenprogramma dachten we in 2021 in te kunnen halen, maar dat is niet gelukt.

Ditzelfde geldt voor het opleiden. Zoals eerder aangekondigd verwachten we de komende jaren een inhaalslag te maken. Bovendien moet een aantal cruciale functies geworven worden, waarvoor opleiding nodig is. De voltijd officiersopleiding is hier een voorbeeld van. De reeds gevormde bestemmingsreserve moet derhalve met € 100.000 uitgebreid worden naar € 900.000, zodat de manschappen vakbekwaam worden en blijven.

Door schaarste op de markt liepen levertijden van materialen fors op. Dit kwam door een gebrek aan grondstoffen en het coronavirus. Wij hebben hierdoor een aantal geplande investeringen moeten opschuiven, zoals de vervangingen van tankautospuiten. Door scherpe aanbestedingen in het planbare onderhoud proberen we een deel van de prijsstijgingen op te vangen. Deze ontwikkelingen samen leveren voor 2021 een positief resultaat op van circa €XXXX.

4.2. Speerpunten beleidsplan Veiligheid 2019-2022

Speerpunt 'Samen aantoonbaar vakbekwaam'

Tijdens 2021 is verder gewerkt aan het inrichten van de oefenomgeving in het Veiligheidspaspoort. Hierdoor konden we *actuele vakbekwaamheidsinformatie* aanbieden. Het is niet gelukt om *meetinstrumenten voor aantoonbare vakbekwaamheid* verder te ontwikkelen; de mogelijkheid om oefeningen te evalueren ontbrak.

Om het effect van *lerende organisatie* te vergroten is vanaf september gestart met de Programmaraad Incidentbestrijding. Dit gremium heeft als taak om het managementteam gevraagd en ongevraagd te adviseren over ontwikkelingen, en bestaat uit vertegenwoordiging uit alle functionele, geografische en repressieve gebieden. De eerste ervaringen zijn erg positief.

Speerpunt 'Samen aantoonbaar paraat'

In september is de tijdelijke *brandweerkazerne in Oudega* officieel in gebruik genomen. Vanaf deze locatie zal de komende vijf jaar uitgerukt worden, totdat de nieuwe kazerne gereed is. Alle manschappen zijn in het voorjaar geslaagd voor hun opleiding. De opleidingen bevelvoerder en chauffeurs zijn gestart en nog in volle gang.

Om meer *inzicht in de geleverde brandweezorg* te krijgen is vanaf 2021 één van de positieve effecten van Veiligheidspaspoort merkbaar: repressieve eenheden geven na een inzet structureel een terugkoppeling over repressieve of beheersmatige aspecten van hun optreden. Leer- en verbeterpunten kunnen zo sneller hun weg vinden. Dit leidt tot een veiliger (arbo) en effectiever optreden.

Ten aanzien van het aantoonbaar maken van onze paraatheid zijn nog de nodige stappen te zetten. Uit een pilot onder vrijwilligers bleek dat het gebruik van slimme pagers veel potentie heeft. Desondanks kreeg de gebruiksvriendelijkheid en techniek van huidige op markt aanwezige pagers een onvoldoende.

Er is ingezet op het gebruik van roostersystemen op posten waar dit nog niet werd gedaan, en we zijn gestart met het vervangen van randapparatuur. Experimenteren met laten werken van beroepsmedewerkers op een post, heeft een positief effect op onze paraatheid.

Speerpunt 'Risicogericht en risicobewust samenwerken'

In 2021 startten wij met het verkennen van de mogelijkheden in de GEO-omgeving door nieuwe gegevens toe te voegen. Er zijn gegevens opgenomen die bij onze dagdagelijkse taken gebruikt worden, zowel in de koude (advies)fase als in de warme fase bij incidenten. Denk aan gegevens uit het incident risicoprofiel, maar ook *operationele informatie* over objecten (digitale bereikbaarheidskaarten).

Op het gebied van *natuurbrandbeheersing* zijn we erin geslaagd om op de Waddeneilanden tijdelijke repressieve slagkracht te versterken. Op Terschelling is een tijdelijk voertuig gestationeerd voor natuurbrandbeheersingstaken en ook voor Ameland is zicht op contracten om dat op korte termijn te doen. De voorbereidingen voor een nieuw materieelplan om in het kader van grootschalig brandweeroptreden een specialistisch peloton natuurbrand te kunnen leveren, zijn gestart. Daarnaast is voor een aantal natuurgebieden, bijvoorbeeld op Vlieland, een nieuwe Risico Index Natuurbranden (RIN) opgesteld. Ook is gewerkt aan de gebiedsgerichte aanpak. Tot slot zijn in samenwerking met Defensie drie waterputten geslagen in het Drents-Friese Wold.

Reguliere taken Risicobeheersing

Niet anders dan voor de coronacrisis hebben we volop adviseringsverzoeken over bouwaanvragen en ruimtelijke plannen ontvangen. Het is gelukt deze conform geldende afspraken te behandelen. Qua brandveiligheidscontroles zijn we er grotendeels in geslaagd deze volgens voorgenomen planning uit te voeren. De niet uitgevoerde controles zijn meegenomen in de planning voor 2022. Wat opvalt is dat het aantal evenementenadvisingen lager was dan, op 2020 na, de jaren ervoor. Dit is logisch te verklaren door de annulering van veel evenementen.

Advisering Risicobeheersing per product 2021	
Productgroepen	Totaal aantal adviezen/producten
Advisering omgevingsveiligheid	350 adviezen uitgebracht (329 in 2020)
Advisering brandveiligheid	1.005 adviezen uitgebracht (1.159 in 2020)
Advisering evenementen	40 adviezen uitgebracht (234 in 2019 , 68 in 2020)
Toezicht brandveilig gebruik	839 controles uitgevoerd (962 gepland) 253 hercontroles uitgevoerd

Brandveilig Leven

De coronacrisis heeft een achterstand op het uitvoeringsprogramma van Brandveilig Leven opgeleverd. Veel voorlichtingen op locatie en aan specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld in zorgcentra, konden door de maatregelen niet doorgaan. Medewerkers hebben gedeeltelijk andere taken uitgevoerd. Zij voerden controles brandveilig gebruik uit en ondersteunden de GGD.

4.3. Overig behaalde resultaten

Herschikking organisatie-inrichting

Sinds 1 september werken we in een aangepaste organisatie-inrichting. We hebben vier geografische gebieden teruggebracht naar twee en in plaats van vier zijn er nu drie functionele gebieden.

Aanleiding was enerzijds de wens om de organisatie toekomstbestendiger te maken. Mede omdat we na de regionalisering inmiddels alweer zeven jaar in dezelfde structuur werkten. Anderzijds was er de behoefte om de dagelijkse aansturing van de organisatie te versterken. Bijkomend voordeel van de herschikte inrichting is dat het aantal beroepsmatige functies verlaagd is. Hiermee is geld vrijgespeeld om uitdagingen in de begroting op te vangen.

Evaluatie Dekkingsplan 2.0

Dit jaar is het Dekkingsplan 2.0 geëvalueerd. Conclusie: het document uit 2017 is nog steeds een stevig fundament voor de inrichting van de Friese brandweezorg. Het algemeen bestuur heeft het advies gekregen om een herziene versie van het Dekkingsplan 2.0 opnieuw vast te stellen voor de komende vier jaar. Friese gemeenten hebben sinds eind van het jaar de mogelijkheid een zienswijze kenbaar maken. Op basis daarvan wordt tijdens de vergadering van het algemeen bestuur op 10 maart 2022 een besluit genomen.

Datahuishouding op orde

De evaluatie van het dekkingsplan heeft laten zien dat wij de manier waarop wij onze paraatheid en andere operationele prestaties analyseren, moeten verbeteren. Begin van het jaar heeft het bestuur ingestemd met het beleidsvoorstel over navigatie en statussen. Een nieuwe navigatie-applicatie is in gebruik genomen en door meerdere brandweerposten getest. Deze pilot zat eind 2021 in de evaluatiefase, de uitkomsten volgen nog.

Omgevingswet

We liggen nog steeds op schema met de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Samen met gemeenten hebben we deelgenomen aan regionale werkgroepen en we zijn aangesloten op het digitaal stelsel Omgevingswet. Tijdens de Bestuurscommissie Veiligheid in juni is voorgesteld de komende jaren met hetzelfde budget te blijven werken. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet worden werkzaamheden en uren twee jaar gemonitord. Daarna weten wij wat de impact van de wet is op onze dienstverlening. De bestuurscommissie is akkoord gegaan met een investering van in totaal € 300.000. Hiermee kunnen wij in de overbruggingsperiode 2022, 2023 en 2024 incidenteel dekken.

Taakdifferentiatie

Afgelopen zomer is decharge verleend aan de landelijke denktank die onderzocht heeft hoe wij fundamenteel onderscheid kunnen maken tussen brandweervrijwilligers en beroepsmedewerkers.

Een nieuwe stuurgroep heeft opdracht gekregen om een implementatieplan voor de eerste bouwsteen uit te werken. Deze bouwsteen benoemt dat er in beginsel niet langer gewerkt kan worden met gekazerneerde en geconsigneerde vrijwilligers. Op landelijk niveau wordt gesproken over dekking voor de meerkosten van de implementatie en effecten van bouwsteen één. Ten tweede is de opdracht te onderzoeken wat andere wenselijke thema's kunnen zijn om toe te werken naar een toekomstbestendig brandweerstelsel.

In opdracht van de minister J en V concludeerden juristen eind van het jaar dat het goed verdedigbaar is dat het Europese recht de taakdifferentiatie niet vereist. Mits het contrast tussen vrijwilligers en beroeps wordt verscherpt. Dit bevestigde de reeds ingezette weg om bouwsteen één te implementeren. Voor nu is deze uitkomst een hoopvolle; er zijn geen draconische maatregelen nodig om de brandweezorg in Fryslân goed en betaalbaar uit te kunnen voeren.

Energietransitie

De energietransitie brengt nieuwe veiligheidsrisico's voor de leefomgeving met zich mee. Deze zijn grotendeels nieuw en nog onbekend. Allerlei signalen duiden er op dat er nu actie ondernomen moet worden om op de gevolgen in te kunnen spelen. Een voorbeeld is de grote brand in Noardburgum in mei jongstleden. Daarbij kwamen afvaldelen van zonnepanelen in de wijde omtrek terecht. Branden zoals deze gaan steeds vaker voorkomen en vragen om een andere manier van het bestrijden van een incident. Om aan te kunnen sluiten op landelijke ontwikkelingen, startten wij met het opzetten van een meerjarig programma. Om deze transitieperiode te overbruggen is het nodig om € 300.000 aan financiële middelen te reserveren.

Bouwagenda

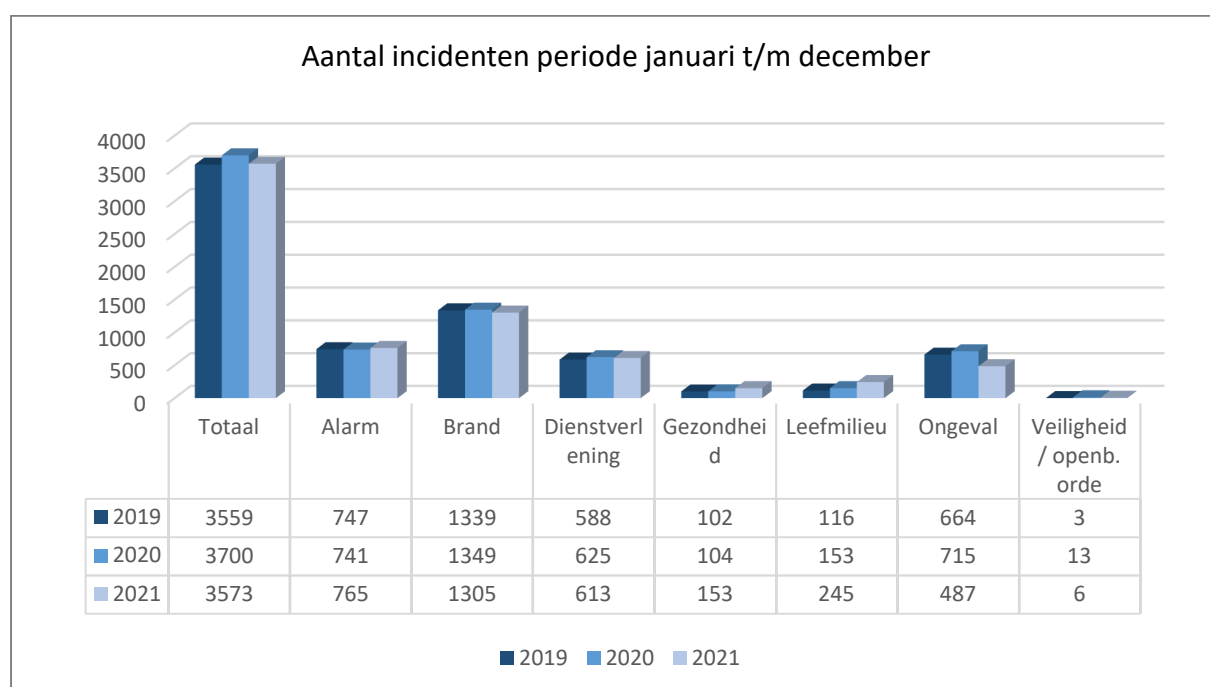
In afwachting van besluitvorming over taakdifferentiatie stelden wij grootschalige nieuw- en verbouwplannen uit. Besluitvorming bleef echter uit en een aantal brandweerposten verkeert in minder goede staat. Daarom is de bouwagenda is weer opgestart. Vanwege een financieel risico op de lange termijn is met het dagelijks bestuur afgestemd een eerste tranche uit te voeren. Deze planning loopt tot en met 2026.

4.4. Repressie

Trots zijn we dat het, ondanks opnieuw een lastig jaar, is gelukt onze paraatheid op een hoog niveau houden.

In 2021 zijn we in totaal 3537 keer gealarmeerd voor incidenten. Dat is een daling ten opzichte van 2020 en vergelijkbaar met 2019. Wat opvalt is de toename bij de classificatie leefmilieu. Dit gaat over aantasting van de leefomgeving. Vooral in de zomermaanden zijn veel meldingen van wateroverlast gedaan. Ook in de classificatie gezondheid zien we een stijging ten opzichte van voorgaande jaren. De ambulancedienst is door de brandweer vaker ondersteund met afhijsen of tilwerk. Tot slot valt een daling van het aantal alarmeringen bij de classificatie ongeval op. Het gaat hier veelal om verkeersongevallen.

In 95% van de uitrukken bij prio 1 brand waren we in 2021 op tijd. Hiermee voldoen wij aan de vastgestelde norm in het dekkingsplan 2.0.

Bron en duiding: kerncijfers incidenten IFV